

det har, glædet mig at høre Thingets ærede Formånds Udtalelse angaaende selve Principet i dette Lovforslag og dets Forhold til Grundloven. Naar den ærede Minister med en gammel Bittighed kaldte dette Forslag et Gødtjæbsforslag — jeg husker, at en afdød Landsstingsmand endog havde en Tapt derfor, idet han sagde, at for 24 St. kunde han staffe en hel Skibsladning af saadanne Forslag — saa skal jeg dertil blot sige, at denne Bemærkning synes mig at være aldeles unødvendig i et Tilfælde som dette, hvor det klart og tydeligt af Forslagsstilleren er udtalt, at han kun ønskede en foreløbig Udtalelse af Ministeriet om, hvorledes det vilde stille sig til disse Principer, og det paa ingen Maade er prætereret af Forslagsstilleren, at det skulde være et fuldstændigt Lovforslag; det er jo netop, da jeg forelagde Lovforslaget, saa bestemt udtalt, at dette ikke var Meningen, men at det kun var en egen Form for en Forespørgsel, som her forelaa, og derfor synes det mig, at denne Bittighed meget godt kunde have været sparet til en bedre Leilighed. At Ministeren ikke gik ind paa Enkeltighederne, finder jeg saare naturligt; jeg har selv antydet, at jeg vidste, at der maatte komme flere Enkeltheder ind under dette Lovforslag, naar det skulde gjøres brugbart som Lov. Dette er Noget; jeg aldrig i noget Dieblif har været i mindste Tvivl om, hvilket ogsaa vil ses af det Foredrag, jeg holdt, dengang jeg forelagde dette Lovforslag for Thinget. Jeg nævnte ogsaa netop dengang de Jorder, som den ærede Minister idag omtalte som ikke bragte ind under Lovforslaget, nemlig dem, som paa Grund af deres Befrafenhed og den Maade, paa hvilken de vare gjort tyrbare, ikke burde bringes ind derunder, og der havde altsaa den ærede Minister allerede et Svar paa det Spørgsmaal, som han idag lever min Mening, uden Nødvendighed har rettet til mig. Jeg ser ikke, at der var videre Indhold i det Foredrag, som kom fra den ærede Minister, og jeg finder altsaa heller ikke Anledning til at yttre Videre derom, end at det har været mig kjært at erfare, hvorledes Regjeringen stiller sig til denne Sag, og jeg haaber, at vi i en følgende Samling skulle komme til at tage dette Spørgsmaal

op igjen, og da kan den ærede Minister være overtydet om, at Forslaget skal komme til at foreligge i en fuldstændigere Form end den, det nu har, da det kun var mig om at gjøre at saa at vide, hvorledes man stillede sig til selve Principet. Jeg skal dog endnu tilføje en Bemærkning. Den ærede Minister talte om Retten til at lægge Tiende paa Præstegaardsjorjerne. Det forekommer mig netop, at et Dieblif som dette, hvor man er ifærd med at ville omgjøre Lønningsmaaden, for Præsteflabet i Folketirken, er det aldeles i sin Orden, at man søger at saa det klart, hvilke Ydelser af disse Eiendomme, der efter min Overbevisning tilhøre Staten, der kan komme til at flyde ind i Statskassen, naar det endelig vedtages, at Præsterne skulle sættes paa en bestemt fast Pengesage. Jeg kan paa ingen Maade erkjende, at Præsterne skulde have mindste Ret tilighed, som man greb ind i ved at paalægge Præstegaardsjorjerne en Tiende; om hvilken jeg ellers bemærkede, at indtil en saadan ny Lønningsmaade var traadt i Kraft, vilde Forslaget i § 5 ikke have Andet end en ren formel Betydning, da de Præster, der vare i Kalde, naturligvis vilde være fritagne for at komme til at udrede Noget til nogen Anden som Tiende af de Jorder, hvoraf de vare i Besiddelse som Præster, og jeg indser derfor aldeles ikke, at der fra nogen Side kunde reises nogen Indbending i saa Henseende. At Præsteflabet skulde eie Jorden paa den Maade, at det skulde kunne blande sig ind i og nedlægge et Veto mod en Foranstaltning af denne Art, hvis Staten vilde træffe den, er Noget; jeg paa ingen Maade kan erkjende for rigtigt, og jeg haaber heller ikke, at dette er Regjeringens Mening; idetmindste er der oftere fremkommet Udtalelser fra Regjeringens Side, som lode formode, at den antog, at det var Staten og ikke Kirken, som eiede de Eiendomme, der her er Tale om. Jeg skal nu forresten for mit Bedkommende være ganske tilfreds med, hvad der er passeret. Hvad enten der kommer andre Udtalelser frem eller ikke, har jeg opnaaet den ene Del af det, jeg tilsigtede. Den anden kan jeg ikke naa, medmindre Noget skulde ville stille Forslag til en Dagsorden; thi paa anden Maade vilde der jo